

UNDERLAGS-
HÄFTE
ANDERSTORP

FÖRDJUPNING AV ÖVERSIKTSPLANEN FÖR

ANDERSTORP

december 2004

5. Miljö och natur

Innehåll

Ytvatten	3
Vattensystem-hydrologi	
Anderstorpsån	
Älgeån	
Töråsbäcken	
Sjöarna	
Bårarpssjön/Svarvaretorpssjön, Fryebosjön och Hagsjön	
Biologisk mångfald –känsliga biotoper	
Grundvatten	9
Förorenade områden	9
Luft	10
Buller	11
Trafikbuller	
Industribuller	
Buller från motorbanan	
Grönstruktur	13
Allmänt	
Närströvområden	
Parken	
Torg	
Lekplatser	
Idrottsområden	
Fornlämningar	16

Ytvatten

Vattensystem – hydrologi mm

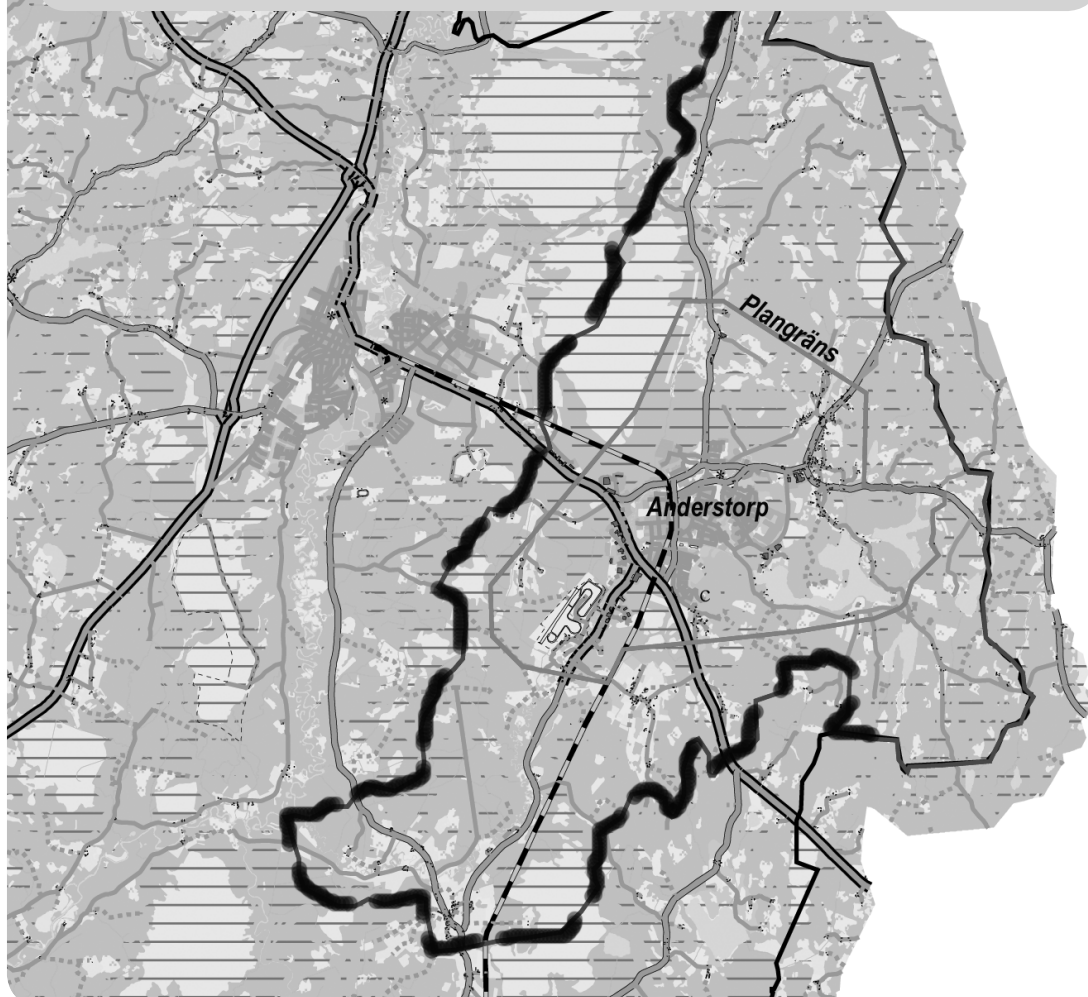
Anderstorps tätort är belägen inom Anderstorpsåns avrinningsområde som är ett av Nissans större biflöden med sina 190 km² i areal. Vattensystemets källområden är belägna i Gnosjö kommun och ån rinner via Gnosjö vidare genom sjön Hären, passerar Anderstorps tätort för att slutligen mynna i Nissan mellan Gislaved och Smålandsstenar. Avrinningsområdet tillhör det sydsvenska gnejsregionen där röda till grå gnejser dominerar berggrunden. Jordarterna domineras av morän och torvjordar men i de nedre delarna kring Anderstorp överväger sandiga och moiga issjösediment, som på en del områden är överlagrade av högmossar. Markerna utgörs av flack till kullig skogs- och myrmark med mindre insprängd odlingsmark.

De olika markslagen i de nedre delarna av avrinningsområdet fördelar sig enligt följande:

Skog	57 %
Myr	26 %
Åker	5 %
Sjö	6 %
Övrigt	6 %

Nederbörden i området är ca 860 mm/år och ytavrinningen har beräknats till ca 13 l/s/km².

Anderstorpsåns avrinningsområde inom Gislaveds kommun

Anderstorpsån

Anderstorpsån har ett ca 4 mil långt lopp med en fallhöjd på ca 100 m från källflöden till utlopp i Nissan. Årsmedelvattenföringen i ån vid utloppet är ca 2,8 m³/s. I ån finns endast mindre regleringsmagasin.

I avsnittet kring Anderstorp är fallhöjden relativt liten och markerna består av sandiga moiga issjösediment, vilket får till följd att ån meandrar kraftigt i flera avsnitt. Inne i tätorten har dock utfyllnader och byggnationer gjort att meandringen har brutits och ån har fått ett fast lopp. Inne i tätorten finns också två fördämningar; en vid Möllefors med 3,5 m fallhöjd och en vid Mofors med 2,3 m fallhöjd. Fördämningarna nyttjas inte längre för kraftproduktion eller dylikt men har stora kulturhistoriska värden, då industrins tidiga framväxt i Anderstorp kan knytas till båda platserna. Uppvandring av fisk från Nissan i Anderstorpsån är dock redan hindrad vid det kraftverk som finns strax innan utloppet i Nissan vid Nennesholm.

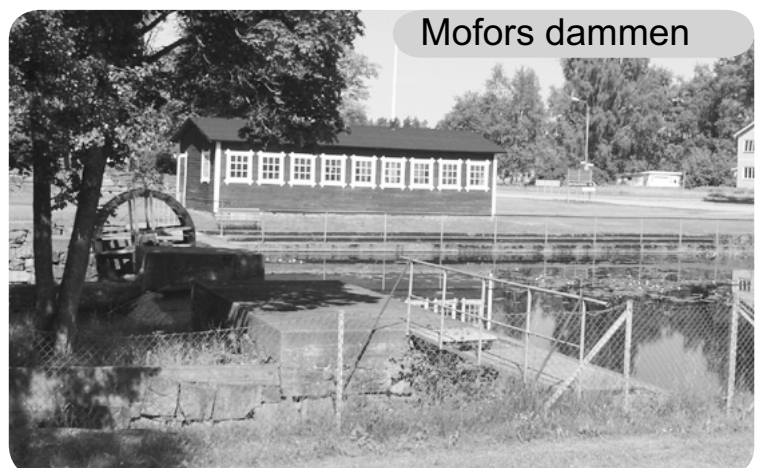
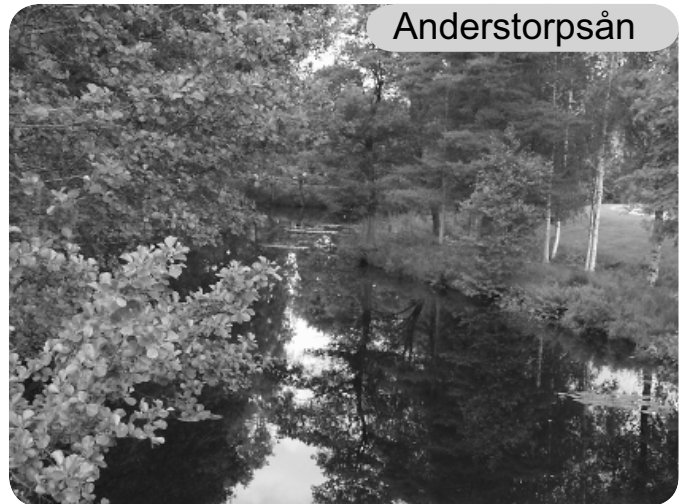
I ån finns de vanliga fiskarterna, gädda, abborre, mört, braxen och ål. Trots att ån är kraftigt påverkad av föroreningar så finns också en mera ovanlig bottenfaunaart registrerad inne i centrala Anderstorp, vattenskinbaggen *Aphelocheirus aestivalis*.

Ån är påverkad av föroreningar av flera typer; försurning, förhöjda halter av näringsämnen och framförallt höga metallhalter. Ån ligger i ett område där försurningspåverkan är kraftigt till mycket kraftig men pH-värden och alkalinitet hålls uppe med kalkning. Dock förekommer surstötter vid framförallt höga flöden, något som kan orsaka biologiska skador.

Anderstorpsån är också påverkad av höga kvävehalter och måttligt höga fosforhalter. Fosforhalterna har en minskande trend medan kvävehalterna är oförändrat höga. Näringsämnesbelastningen får till följd att låga syrehalter kan förekomma, vilket kan orsaka biologiska skador.

Det största miljöproblemet i Anderstorpsån är belastningen av metaller. Metallproblemet varierar i olika delar av ån. Åns nedersta avsnitt från utloppet i Nissan upp till Moforsdammen i centrala Anderstorp är mest utsatt. Koppar-, krom- och nickelpåverkan av vatten klassas här som mycket stor och metallerna påträffas också i höga halter i sedimenten i Nennesholmsdammen, innan utloppet i Nissan. Orsaken till den höga belastningen är inte helt klarlagd men det finns 15 misstänkta förorenade områden, tre befintliga miljöfarliga verksamheter med utsläpp till vatten samt mer än 10 utsläpp av dagvatten i avrinningsområdet. Det är särskilt aktuellt att fortsättningsvis detaljstudera området från Töråsbäckens mynning till motorbanan.

De övre delarna av ån, från Moforsdammen till kommungräns, är inte belastade i samma omfattning som de nedre delarna. Koppar och nickel, samt i viss utsträckning krom, förekommer här i förhöjda halter. Inom området finns 14 efterbehandlingsområden. Det finns också minst 14 dagvattenledningar som mynnar i ån men ingen miljöfarlig verksamhet med kända utsläpp till vatten. Bidraget till från dagvatten är troligen den huvudsakliga orsaken till metallbelastningen i området. Det bör också noteras att i detta avsnitt belastar ett antal enskilda avlopp ån i anslutning till Tokarp och Stjärnehult.

Älgeån

Älgeån är ett biflöde till Anderstorpsån och mynnar i centrala Anderstorp. Ån är i de nedre delarna rätad, flyttad och kulverterad medan den uppströms har ett mera naturligt lopp. Ån avvattnar stora arealer våtmarker vilket innebär att vattnet är humusrikt och brunfärgat. Metallbelastningen i ån är i regel låg även om en viss tillförsel av zink, nickel och krom sker som inte kan förklaras med naturliga processer. Fyra misstänkta förorenade områden finns inom i avrinningsområdet, samt en miljöfarlig verksamhet med utsläpp till vatten.

Töråsbäcken

Töråsbäcken mynnar i Anderstorpsån inne i tätorten och avvattnar de tre större sjöar som finns i Anderstorps närområde; Bråarpssjön, Fryebosjön och Hagsjön. Töråsbäcken är ett starkt påverkat vattendrag ur flera synvinklar. Vattendraget har i de övre delarna inget naturligt lopp utan är rätad och ändrat beroende på tätortens expansion. De nedre delarna innan utloppet i Anderstorpsån har dock kvar en naturlig, ringlande bäckfåra. Vidare är naturliga vandringsvägar spärrade genom fördämningar strax nedströms Bråarpssjön. Några uppgifter om fiskbestånd finns inte dokumenterade.

Vattenkemiskt så är bäcken påverkad av försurning och av metallutsläpp. Skadorna från försurningen bör dock numera vara av begränsad omfattning genom de kalkningar som görs i uppströms belägna sjöar. Undersökningar av metaller i vattenmossa visar att höga halter av framförallt koppar och krom förekommer. Tillskott av zink och nickel sker också till bäcken. Källan till metallhalterna kan vara flera. Sedimenten i bäcken har vid provtagningar visat ha höga halter av framförallt krom. Dessa sediment kan tänkas läcka och bidra med höga halter i vattnet. Föroreningar i sedimenten är resultatet av tidigare föroreningsutsläpp i bäcken. Exempelvis kan branden vid Industrikrom i slutet av 1980-talet ha bidragit till föroreningsbelastningen då stora mängder ämnen via släckvattnet läckte ut i bäcken. Vidare så kan metaller komma från den uppströms liggande Bråarpssjön vars sediment har konstaterats vara kraftigt metallförorenade.

Andra förorenade markområden kan också påverka bäcken genom läckage av metaller via grundvattnet. I området finns totalt fem misstänkta efterbehandlingsområden. Töråsbäcken är också påverkad av minst sju dagvattenutsläpp från både industri- och bostadsområden. Däremot finns idag ingen miljöfarlig verksamhet med utsläpp till vattenområdet.

Sjöarna

Sjöarna i Anderstorpsåns avrinningsområde är förhållandevis näringsfattiga och har svagt till starkt brunfärgade vatten beroende på myrrikedomen i området. Sjöarna är ganska grunda med ett största djup på ca 10-15 m. Grundbotten består till största delen av sand, sten och block förutom i skyddade vikar och i anslutning till myrmarker, där organogena mjukbotten har bildats. Vattenvegetationen består ofta av sparsamt utvecklad övervattens- och flytbladsvegetation. Sjöfågelfaunan är artfattig. De vanligast häckande arterna är gräsand, knipa, och drillsnäppa men även fiskmå, kricka och storskrake förekommer. Förekommande fiskarter är bl a mört, gädda, abborre, ål, braxen och sutare.

Bråarpssjön/Svarvaretorpssjön, Fryebosjön och Hagsjön

Dessa tre sjöar är de tre största och mest näralliggande till Anderstorps tätort. Bråarpssjön, den största och mest tätortsnära, är 87 ha stor och har ett maxdjup på 14 m. Avrinningsområdet är ca 6,5 km² stort och består av till största delen skogs- och myrmark med mindre andel jordbruksmark. Även en mindre del av Anderstorps tätort avvattnas mot sjöns västra bassäng.

Sjön har varit utsatt för försurningspåverkan men kalkas numera årligen och har en stabil alkalinitet och pH. Fiskeribiologiska undersökningar visar i dagsläget inte heller på några försurningsrelaterade skador. Fiskbeståndet har en normal artfördelning och får betraktas som rovfiskdominerad med ett storvuxet abborrbestånd vilket gör den intressant ur sportfiskesynpunkt. Mörtbeståndet är talrikt och småvuxet och visar inte på några försurningsrelaterade skador. Förekommande arter i sjön är gädda, abborre, mört, sutare, gers, lake och ål. Braxen har tidigare förekommit naturligt i sjön och sik utplanterades i början av 1900-talet. Båda arterna är dock försvunna, troligen p g a av försurningen.

Bråarpssjön är historiskt starkt påverkad av metallföroreningar. Undersökningar av sjöns bottensediment har påvisat mycket höga eller höga halter av koppar, kadmium, nickel och zink. Metallföroreningarna är spridda i både Svarvaretorps- och Bråarpsbassängen. Källorna till föroreningarna är till största del okända. Endast ett misstänkt förorenat område med tillrinning till Svarvaretorpsbassängen är idag känt som kan bidra till den höga metallbelastningen på sjön. Undersökningar visar också på att de förorenade sedimenten inte verkar läcka metaller till den fria vattenmassan i större utsträckning. De höga metallhalterna i sjöns sediment skulle kunna medföra att även fisken i sjön innehåller för höga metallhalter. Fiskanalys av aktuella metaller visar dock inte på alarmerande värden i fiskmuskel medan värdena i fisklever är klart förhöjda. Konsumtion av fisk från Bråarpssjön/Svarvaretorpsjön bör följa de råd som finns för konsumtion av insjöfisk i allmänhet.

Kvicksilverhalterna i fisk från Bråarpssjön/Svarvaretorpsjön är något förhöjda. Det är troligen inte en direkt följd av äldre industriverksamhet och förorenade markområden utan beror troligen på samma diffusa spridning som kvicksilver uppvisar i försurningsbelastade skogssjöar i allmänhet inom regionen.

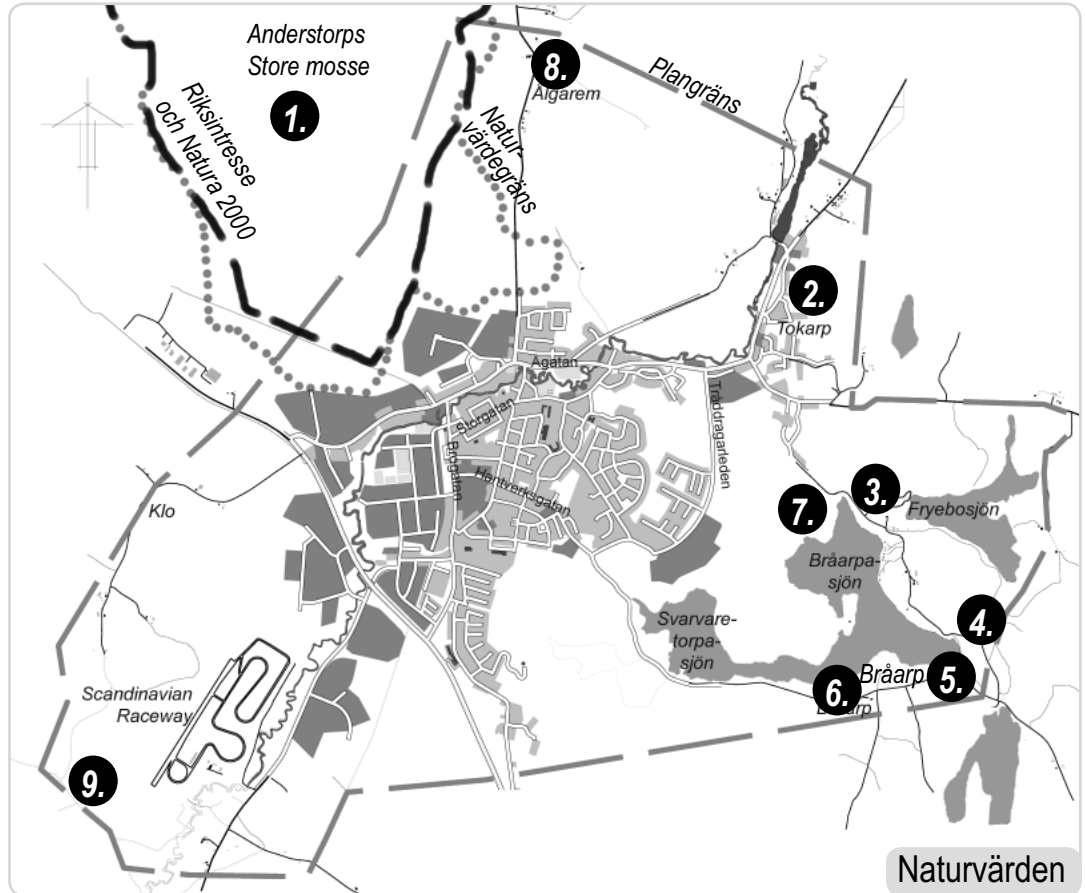
Sjön nyttjas i relativt hög grad för rekreation och fiske. Här finns två kommunala badplatser, Gläntan och Tokarp, och sjön tillhör Anderstorpsortens fiskevårdsområde.

Bråarpssjön - metaller i sediment					
Svarvaretorpsbassängen					
Metall	Medelhalt	Klass	Klassbenämning	Halt/jämförvärde	Avvikelse
	mg/kg TS				
Hg	0,4	3	Måttligt hög	5	Tydlig avvikelse (3)
Pb	202	3	Måttligt hög	40	Tydlig avvikelse (3)
Cu	1600	5	Mycket hög	107	Mkt stor avvikelse (5)
Cd	20	4	Hög	67	Mkt stor avvikelse (5)
Cr	40	3	Måttligt hög	3	Tydlig avvikelse (3)
Ni	130	4	Hög	13	Mkt stor avvikelse (5)
Zn	1010	4	Hög	10	Stor avvikelse (4)
As	27	3	Måttligt hög	3	Tydlig/stor avvikelse (3/4)

Bråarpssjön - metaller i sediment					
Bråarpsbassängen					
Metall	Medelhalt	Klass	Klassbenämning	Halt/jämförvärde	Avvikelse
	mg/kg TS				
Hg	0,4	3	Måttligt hög	5	Tydlig avvikelse (3)
Pb	200	3	Måttligt hög	40	Tydlig avvikelse (3)
Cu	255	4	Hög	17	Mkt stor avvikelse (5)
Cd	6	3	Måttligt hög	20	Stor avvikelse (4)
Cr	18	2	Låg	1	Liten avvikelse (2)
Ni	30	3	Måttligt hög	3	Tydlig avvikelse (3)
Zn	265	2	Låg	3	Tydlig avvikelse (3)
As	25	3	Måttligt hög	3	Tydlig/stor avvikelse (3/4)

Biologisk mångfald-känsliga biotoper

Inom planområdet finns ett antal områden som dokumenterats som särskilt värdefulla. Det är områden som inte ligger direkt i tätorten, utan i omkringliggande skogs- och jordbruksmark och i våtmarker. Områdenas status kan bero på skilda orsaker; hotade arter finns eller kan förekomma i området, naturtypen är ovanlig och/eller hävdas på speciellt sätt.

1. Anderstorps Store Mosse

Mossen är belägen väster om Anderstorp och har mycket höga naturvärden. Mossekomplexet, drygt 2 200 ha stort, består av fyra större mosseplan samt anslutande kärr och sumpskogar. Mossen är stor, mångformig och relativt orörd vilket fått till följd att den hyser ett rikt djur- och växtliv. I synnerhet är mossen känd för sitt rika fågelliv.

Vid den senaste inventeringen observerades 69 fågelarter varav 14 häckade på mossen. Ytterligare 14 andra arter är beroende av mossen för sin häckning, i direkt anslutning till denna. Bland arter som bedöms särskilt skyddsvärda nationellt och sett ur EU-perspektiv hittades häckande orre, trana, ljungpipare, grönbena, storspov och sydlig gulärta på eller i anslutning till mossen. Bland dessa kan noteras att ljungpipare och sydlig gulärta minskat betydligt på mossen sedan mitten av 1980-talet. Gulärta har nästan försvunnit helt och även storspoven visade tecken på minskning. Denna minskning är generell för stora delar av landet och orsaken till de minskande bestånden av dessa arter är sannolikt ökad igenväxning av myrmark.

Det rika fågellivet och mossens storlek och mångformighet har fått till följd att den är upptagen i den nationella myrskyddsplanen som bevarandeobjekt, utgör riksintresse för naturvärden och är också värdefull i Europaperspektiv och därmed utsedd till Natura 2000-objekt. Större delen av mossen ägs av staten i syfte att bilda naturreservat. I och med att mossen är Natura 2000-objekt finns idag särskilt skydd enligt Miljöbalken. Statusen som Natura 2000-objekt kan endast upphävas av regeringen efter samråd med kommissionen. Verksamheter som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område är tillståndspliktiga.

I skogsmark har Skogsvårdsstyrelsen identifierat områden som kan hysa hotade arter och nyckelbiotoper. Man har också identifierat områden som idag inte ännu hyser så stora naturvärden men som i framtiden kan få nyckelbiotopstatus.

Följande nyckelbiotoper och naturvärden finns inom planområdet:

2. *Ekhult-ekdunge*

Granplanterat område som innehåller grova ekar, gammal lönn och en husgrund.

3. *Fryebo-lövlund*

En 4,6 ha stor lövlund i en sydsluttning med olikåldrig ekdominerad skog. Gamla vidkroniga ekar är insprängda i ett yngre flerskiktat bestånd. I östra delen finns markerade sydvända bergväggar. Fornåkrar förekommer över delar av området. Förutom de kulturhistoriska värdena är objektet värdefullt för många artgrupper som exempelvis lavar, insekter, fåglar och svampar.

4. *Hammarbäcken*

Bäck mellan Fryebosjön och Bråarpasjön som nedan de gamla dammanläggningarna i Fredriksfors har ett opåverkat naturligt lopp. Efter forsen rinner den till en början genom ett försumpat område med delvis yngre lövskog. Ner mot Bråarpasjön rinner bäcken genom fastmark med gammal barrskog. En del död ved förekommer i anslutning till bäcken i form av torrträd och lågor. Fynd av vedtrappmossa på en barrlåga gör området extra intressant.

5. *Bäck mellan Hagsjön och Bråarpssjön*

Bäckdal där vattenkraften tidigare utnyttjats vilket en raserad kraftstation industri/vitnar om. Norr om den raserade fördämningen påminner bäckdalen delvis om en kanjon i miniatyr med lodväggar på ömse sidor. Nu har avverkning skett i anslutning till bäckdalens sydvästra kant varvid all skog, även delvis nere i ravinen, huggits bort. Trots detta har bäckdalen vissa naturvärden med hög fuktighet, död ved (delvis nyavverkat nedramlat timmer och avverkningsrester) och kan tänkas hysa rödlistade arter. I norra delen ner mot sjön har en rejäl zon med beskuggande skog lämnats kvar. Genom orördhet i framtiden kommer naturvärdena att öka.

6. *Bråarp*

In anslutning till Bråarp finns flera olika natur- och kulturvärden knutna till det äldre odlingslandskapet. Bland annat finns ett tiotal gamla hamlade askar som är grova och delvis innanmurkna och därmed intressanta för många insekter och vedsvampar. Almlav som är en rödlistad art förekommer på flera av träden.

Här finns också en lövlund med tvåskiktad olikåldrig skog bestående av mest klibbal och glasbjörk. En del grova vidkroniga ekar finns insprängda i området. Bitvis växer mycket ask i botten. Hassel, brakved, viden och en del gran förekommer också som underväxt. Området sluttar mot norr ner mot Bråarpasjön och är delvis översilat. Överkanten präglas av stora odlingsrösen medan andra delar hyser en del död ved. Området är värdefullt för bl a insekter och fåglar men också för exempelvis fuktighetskrävande mossor.

7. *Brant väster om Bråarpssjön*

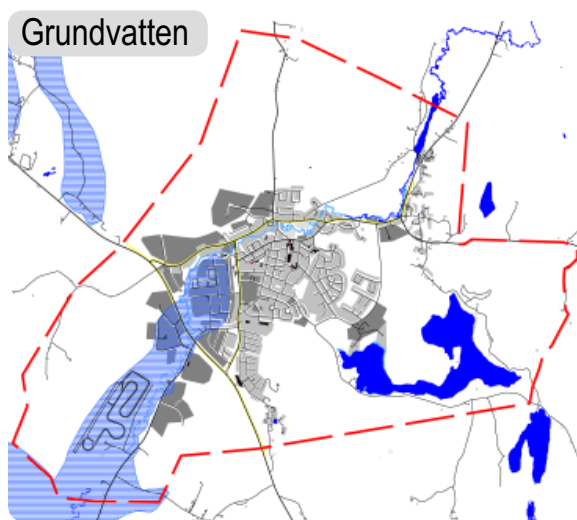
En mindre bergklack med brant mot öster. I och nedan branten växer i huvudsak granskog med inslag av någon tall, björk och rönn. En mindre mängd död ved förekommer i området. Fuktighetskrävande mossor som västlig hakmossa och långfliksmossa växer nedan branten. Med ökande mängd död ved och fortsatt beskuggning kommer naturvärdena att öka på sikt.

8. *Älgarem*

Ett 2,1 ha stort blandskogsområde som domineras av löv med björk, asp och ek. Tall och gran samt underväxt av gran förekommer här och var. En del asp är gammal och grov. I nordöstra delen växer lunglav och grynig filtlav på några gamla aspar. Detta tyder på att träd vuxit i området sedan lång tid tillbaka. Objektet genomkorsas av ett surdråg. Död ved i form av torrträd och lågor förekommer i viss mängd. Fläckvis finns rikligt med hänglavar. Området är värdefullt för bl a insekter och fåglar och bör skötas så att karaktären av lövlund behålls.

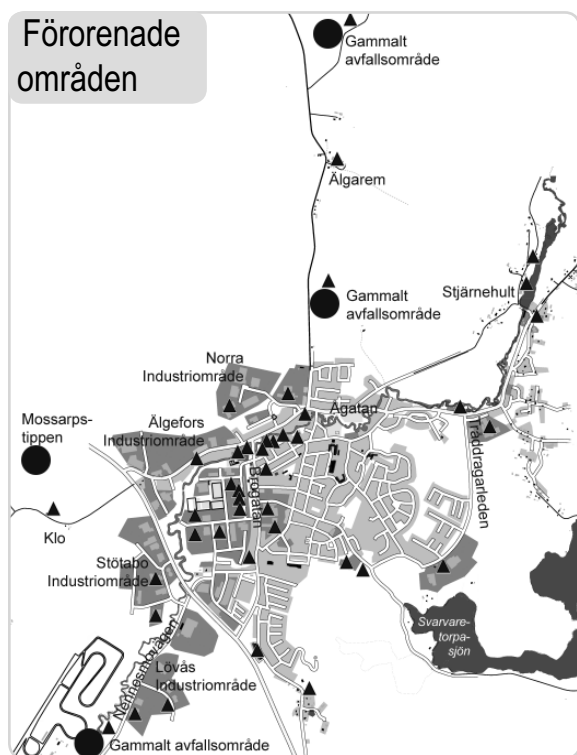
9. Skogsområde söder Flymossen

Barrblandskog i övergången mellan fastmark och myr med inslag av riktigt gamla och delvis grova tallar och granar. Vissa tallar har utvecklad pansarbark och en del granar är spärrgreniga. Området är värdefullt för bl a insekter knutna till gamla barrträd. Området är beläget i anslutning till det flygsandsdynområde som finns mellan Gislaved och Anderstorp.

Grundvatten

Grundvattentillgångarna i Anderstorpstrakten är främst lokaliserade till den sydvästra delen av planområdet, i anslutning till Anders torpsån. Området är bedömt att ha viktiga grundvattentillgångar i sandavlagringarna. Infiltrationshastigheten i området är bedömd till någon m/h. Infiltrationshastigheten är ett mått på hur snabbt infiltrerande vatten transporteras från markytan till grundvattnet. Det beskriver hur känsligt grundvattnet är för föroreningar i form av akuta olyckor. Förorenade områden, trafik, industriverksamhet samt bergvärmeinstallationer är olika verksamheter som kan påverka grundvattnets kvalitet.

Förorenade områden

I Anderstorpsområdet finns ett stort antal områden som misstänks vara förorenade av tidigare industri- och deponeringsverksamhet. Totalt finns 42 efterbehandlingsobjekt registrerade i Anderstorpsåns avrinningsområde inom Gislaveds kommun. Kunskaperna om objekten är dock begränsade då konkreta mätningar av föroreningar i mark är genomförda i liten omfattning. I flertalet fall är uppgifterna baserade på den intervju- och litteraturstudie som genomfördes 2002 inom Anderstorpsprojektet. Två större saneringar är utförda på senare år; gamla Galvano, 2000 och Anderstorp 9:54, 2003.

Bland de förorenade områdena finns tre äldre avfallsdeponier i Anderstorp som faller under ett särskilt kommunalt ansvar; i Stenbrohult, vid Nissaforsvägen och vid Scandinavian Raceway. Olika tippar har lite olika riskkällor eftersom ämnena och mängderna av dessa varierar. På deras olika historia och olika typer av avfall saknas till stor del uppgifter om dessa. Tippen vid Nissaforsvägen var verksam fram till 1955, Stenbrohult 1955-63 och den vid motorbanan 1963-68. År 1968 öppnade Mossarpstippen och kommunal avfallshantering påbörjades därmed. Förutom dessa kända tippar kan åtskilliga okända finnas, både historiska och nuvarande.

Mängden potentiella efterbehandlingsobjekt i Anderstorp utgör ett allvarligt miljöproblem genom risken för spridning av miljögifter till grund- och ytvatten som i sin tur kan resultera i miljö- och häl-

soskador. Vidare kan förorenade områden också utgöra en tillväxthämmande faktor då markområden som utgör potentiellt attraktiv bostads- eller industrimark inte kan användas utan saneringsåtgärder.

Luft

Anderstorps tätort är liksom hela övriga regionen utsatt för nedfall av försurande luftföroreningar. Det är nedfall av svaveldioxid i storleksordningen 5-6 kg/ha och kväveoxider i ungefär samma omfattning som faller ner årligen i Anderstorpsområdet. Nedfallet härstammar till största delen från utsläpp på kontinenten och är bl a orsak till de allmänna försurningsproblemen i sjöar och vattendrag i området.

Utöver långväga transporterade utsläpp så påverkas också luftkvaliteten av lokala utsläppskällor som biltrafik, energiproduktion och industriell verksamhet. Variationen kan vara stor men generellt utgör biltrafiken den största källan till utsläpp av luftföroreningar. Man kan anta att samma förhållande gäller lokalt för Anderstorps då tätorten saknar större punktsläpp till luft från industrin. Problem med småskalig vedeldning förekommer. Kommunen har dock ingen generell policy angående vedeldning och har inte föreskrivit några förbudsområden utan hanterar enskilda fall som olägenhetsärenden.

För utomhusluft finns fastställda miljö kvalitetsnormer som ska avspegla den lägsta godtagbara miljö kvaliteten som människa och miljö tål. Dessa normer är gränsvärden som inte får överskridas. I Jönköpings län har framförallt kvävedioxid (NO_2) och partiklar (PM10) i högt trafikerade gatumiljöer i trafikplatser och vid vissa vägar identifierats som mest angelägna att utvärdera i förhållande till miljö kvalitetsnormerna.

Luftkvaliteten lokalt i Anderstorps tätort är inte undersökt genom mätningar men en översiktlig utvärdering kan göras genom att använda den sk nomogrammetoden enligt rapporten *Fysisk planering och miljö kvalitetsnormer (Länsstyrelsen i Jönköpings län 2003)*.

Metoden har nedan använts på två vägar/gator i Anderstorp som enligt trafikmätningar 2003 utgör de mest trafikbelastade i Anderstorp.

Ågatan

Ågatan (väg 604) i avsnittet mellan väg 27 och Brogatan är genomfartsled till Gnosjö och belastats med ca 7 800 dygnsfordon. Ågatan betraktas här som väg men med viss bostadsbebyggelse inom 25 m från vägmitt.

Ca 7 800 dygnsfordon på ett avstånd till väg på 25 m, med en emissionsfaktor på 0,8 g NO_2 /km och med en bakgrundshalt för liten tätort på 10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, resulterar i ca 14 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ NO_2 i årsmedelvärde. Detta understiger klart miljö kvalitetsnormen på 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ som årsmedelvärde.

För partiklar, PM10, med en emissionsfaktor på 250 mg/km och ett bakgrundsbidrag på ca 13 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ resulterar nomogrammetoden i ett årsmedelvärde på drygt 15 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ i samma vägvägsnitt. Detta är under miljö kvalitetsnormen på 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ som årsmedelvärde.

Brogatan

Brogatan, i avsnittet från Ågatan till Storgatan, belastas med drygt 4 700 dygnsfordon enligt mätningar från 2003. I nomogrammetoden med ett gaturum på 20 m, en emissionsfaktor på 1,4 g NO_2 /km och en bakgrundshalt för liten tätort på 10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, erhålls ca 18 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ i årsmedelvärde för NO_2 . Även här är resultatet klart under miljö kvalitetsnormen på 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ som årsmedelvärde.

För partiklar, PM10, erhålls med en emissionsfaktor på 250 mg/km och ett bakgrundsbidrag på ca 13 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, ett årsmedelvärde på ca 16 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Resultatet är under miljö kvalitetsnormen på 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ som årsmedelvärde.

Flyttningen av väg 604 utanför tätorten kommer att innebära minskade trafikmängder på framförallt på Ågatan. Minskningen beräknas till 2 700 dygnsfordon vilket också kommer att innebära förbättringar i luftkvalitet på Ågatan. Eventuella förändringar på trafikbelastningen och därmed luftkvaliteten på Brogatan mellan Ågatan och Storgatan, är beroende om Götgatsbron kommer till.

Buller

Buller kan beskrivas som ett oönskat ljud och vad som betraktas som ett oönskat ljud varierar starkt mellan olika personer och även tid på dygnet. Hur stor den negativa upplevelsen blir beror bland annat på vilken attityd man har till bullerkällan, i vilken situation man störs eller om bullret är kombinerat med vibrationer. Bullerkänsligheten varierar också med vilken miljö man befinner sig i. I ett rekreationsområde förväntas en tystare miljö än i en tätort. Buller kan ha stor inverkan på hälsan och möjlighet till god livskvalitet.

Som i alla tätorter så finns det mängder med ljudkällor i Anderstorp som i vissa lägen kan uppfattas som störande. Vad som i olika skeden har uppmärksammats är dock vägtrafikbuller, industribuller och buller kring motorbanan Scandinavian Raceway. Generella riktvärden finns för dessa olika typer av buller.

Trafikbuller

Exempel på riktvärden för trafikbuller som normalt bör inte bör överskridas vid nybyggnation eller väsentlig ombyggnad av infrastruktur:

- 30 dBA ekvivalentnivå inomhus
- 55 dBA ekvivalentnivå utomhus
- 70 dBA maximalnivå vid uteplats i anslutning till bostad

Vägtrafiken är en stor källa till bullerstörningar och beräkningar visar, att längs befintlig väg 604 genom Anderstorp, finns idag 33 fastigheter där bullernivåerna överstiger riktvärdet 55 dBA ekvivalent ljudnivå utomhus. 6 av fastigheterna har t o m bullernivåer över 60 dBA. Den nya vägsträckningen för väg 604 kommer att innebära en förbättring i bullerhänseende, då utflyttningen medför att antalet fastigheter som får bullernivåer över 55 dBA, minskar till 20 stycken och endast en får över 60 dBA. Längs den nya sträckningen får inga fastigheter bullernivåer över gällande riktvärden.

Industribuller

Utomhusriktvärden för externt industribuller i anslutning till bostäder, utbildningslokaler och vårdbyggnader vid nybyggnation:

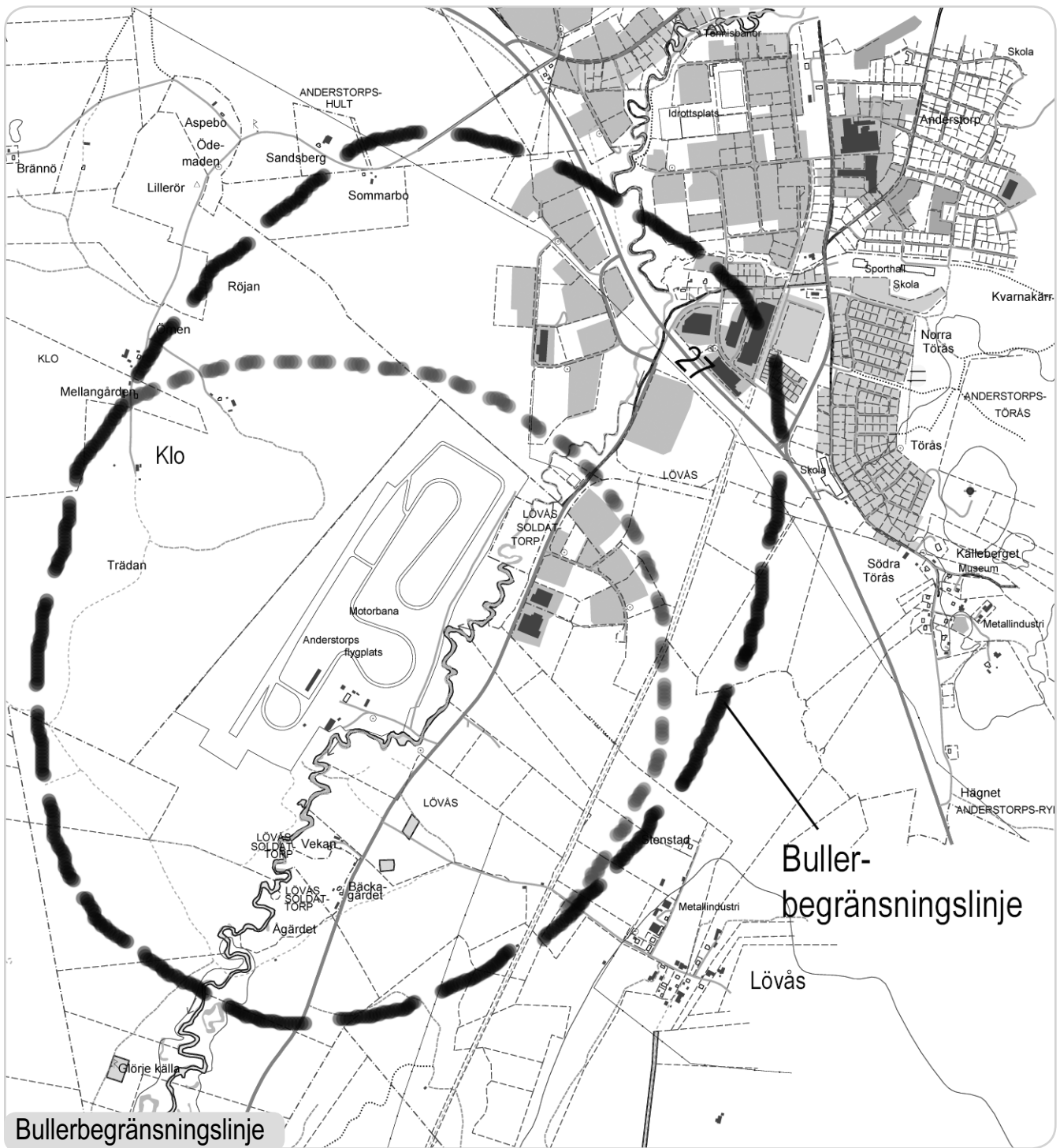
- Dagtid 50 dBA ekvivalentnivå
- Kväll samt
sön- o helgdag 45 dBA ekvivalentnivå
- Natt 40 dBA ekvivalentnivå

I Anderstorp finns fortfarande gott om industrier i närhet till bostadsbebyggelse och problem och klagomål med industribuller har inte varit ovanliga. Problemen har till största delen kunnat åtgärdas.

Buller från motorbanan

Bullret från motorbanor som Scandinavian Raceway är svårhanterligt då man har en starkt varierande ljudnivå som kan påverka en vidsträckt omgivning. Bullret är av varierande art beroende på typ av motorsport, motortyp mm. Motorbanan har för närvarande ett tillstånd som bl a innebär att man åläggs att klara av riktvärdet 60 dBA som högsta ljudnivå vid bostäder, förutom vid några särskilt utpekade fastigheter där nivån är satt till 65 dBA. Man får dock överskrida dessa riktvärden vid ett i tid och antal specificerade dagar per år för att möjliggöra tävlingsverksamhet av mera bullrande typ. Det finns också särskilda villkor för icke tävlingsverksamhet.

En bullerutredning som visar var man kan anta att riktvärdet 60 dBA kommer att överskridas har tagits fram för motorbanan och redovisas nedan i form av en bullerbegränsningslinje.

Bullerbegränsningslinje

Buller-
begränsningslinje

Lövås

Grönstruktur

Allmänt

Naturen och grönområden får en allt större betydelse för människan. Forskning har visat hur läkningsprocesser blir kortare vid kontakt med natur och stress minskar. Motion är en stor del i folkhälsoarbetet. Parker, grönområden och närströvmråden ger förutsättningar för lek och promenader

och det är viktigt att områdena finns nära och är lättillgängliga.

Grönområden är viktiga för att det skall bli struktur i en tätort. De bidrar till att det blir enklare att hitta i en ort och har ekologisk betydelse då som de fungerar som spridningskorridorer för växter och djur.

Olika grönytor har olika funktion. De kan vara skapade för en speciell aktivitet, vara en avskiljare mellan t ex bostäder och industri eller vara anlagd park att vistas i t ex en skönhetsupplevelse eller avslappning. En grönyta kan också vara en grön lunga som bidrar till en bättre luftkvalitet.

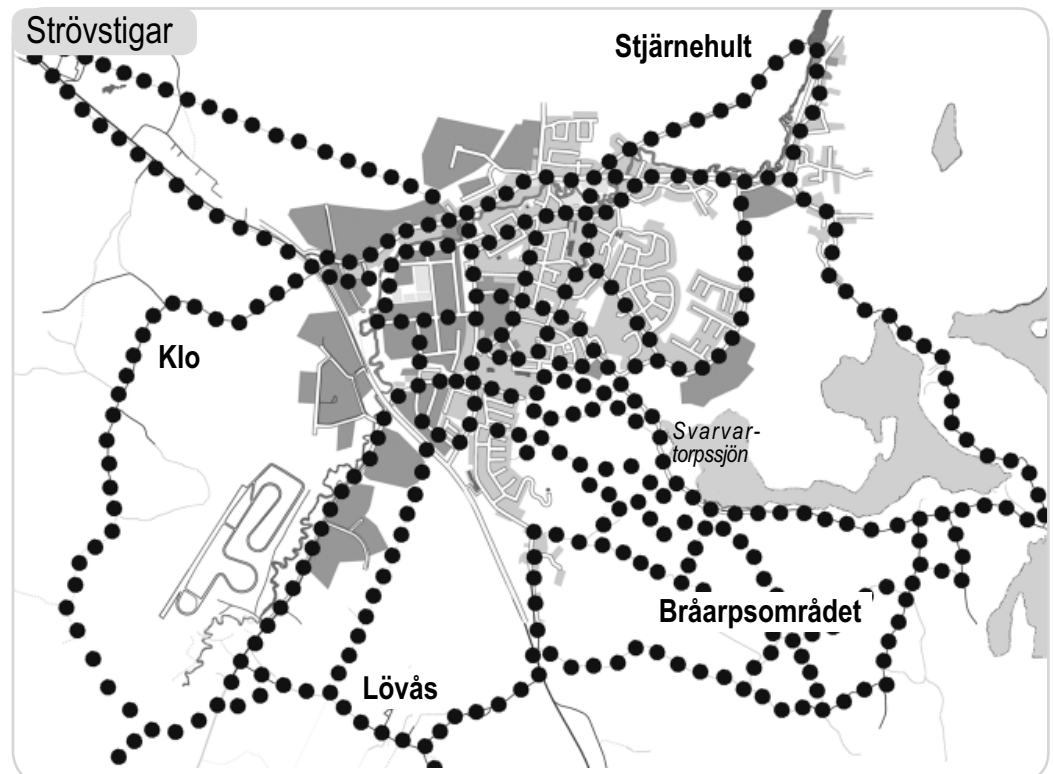
Närströvmråden

Närströvmråden ligger i anslutning till tätorten och innehåller, om de är tilltalade, en varierad natur, möjligheter till olika typer av upplevelser, bra stigar och vägar, gärna i slingor.

I Anderstorp finns "Brårpsområdet" med anlagda motionsslingor och två olika samlingslokaler; Kyrkans Bygget och AOK:s Bygget. I området ingår också Svarvartorpssjön med en badplatsen "Gläntan".

Det finns gott om slingor för cykelturer och promenader.

Anderstorpens omgivning är idag inte tillgängliga, men skulle kunna bli ett attraktivt stråk om en gång-/strövstig anlades utefter ån.

Parken

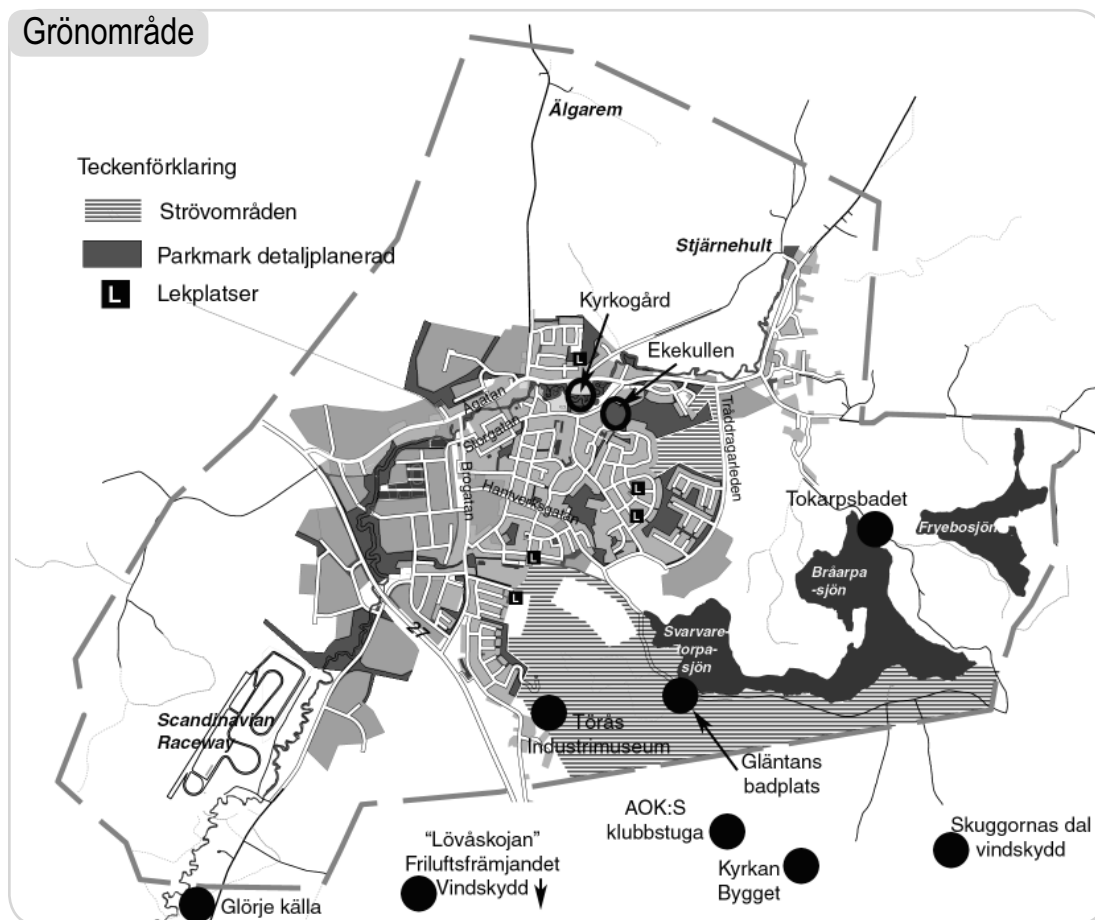
Parken är en anlagd yta med särskilt tonvikt på skönhetsupplevelser och innehåller oftast träd, buskar, blommor, gräsytor och någon form av möblering.

Ekekullen är den enda egentliga parken i Anderstorp, men har de senaste åren tappat en del av sina kvaliteter. Det är önskvärt att parken rustas upp.

Kyrkogården är en parkanläggning som ofta glöms bort i detta sammanhang. Den är välvårdad och vacker och har en funktion som träffpunkt för många människor. I Anderstorp är det förmodligen den grönyta som har den största besöksfrekvensen.

Inom en tioårsperiod bedömer kyrkan att den nuvarande begravningsplatsen är fullt utnyttjad, varför en ny kyrkogård behöver anläggas.

I villaområden, framförallt byggda på 1970- och 80-talen, finns mindre områden och remisor avsatta som parkmark i detaljplan. De är sällan anlagda ytor och en del utgör remisor utefter gator och vägar.

Torg

Torget i Anderstorp byggdes om våren 1998: Flera publika samlingslokaler finns i anslutning till Torget; Folkets Hus, Hotell Åsen, Missionskyrkan och Coffea café. Genom att förstärka hela området med fler aktiviteter och göra sambandet mellan Torget och Folkets Hus, samt lyfta fram Anderstorpsån, kan området bli en ännu attraktivare mötesplats än vad det är idag.

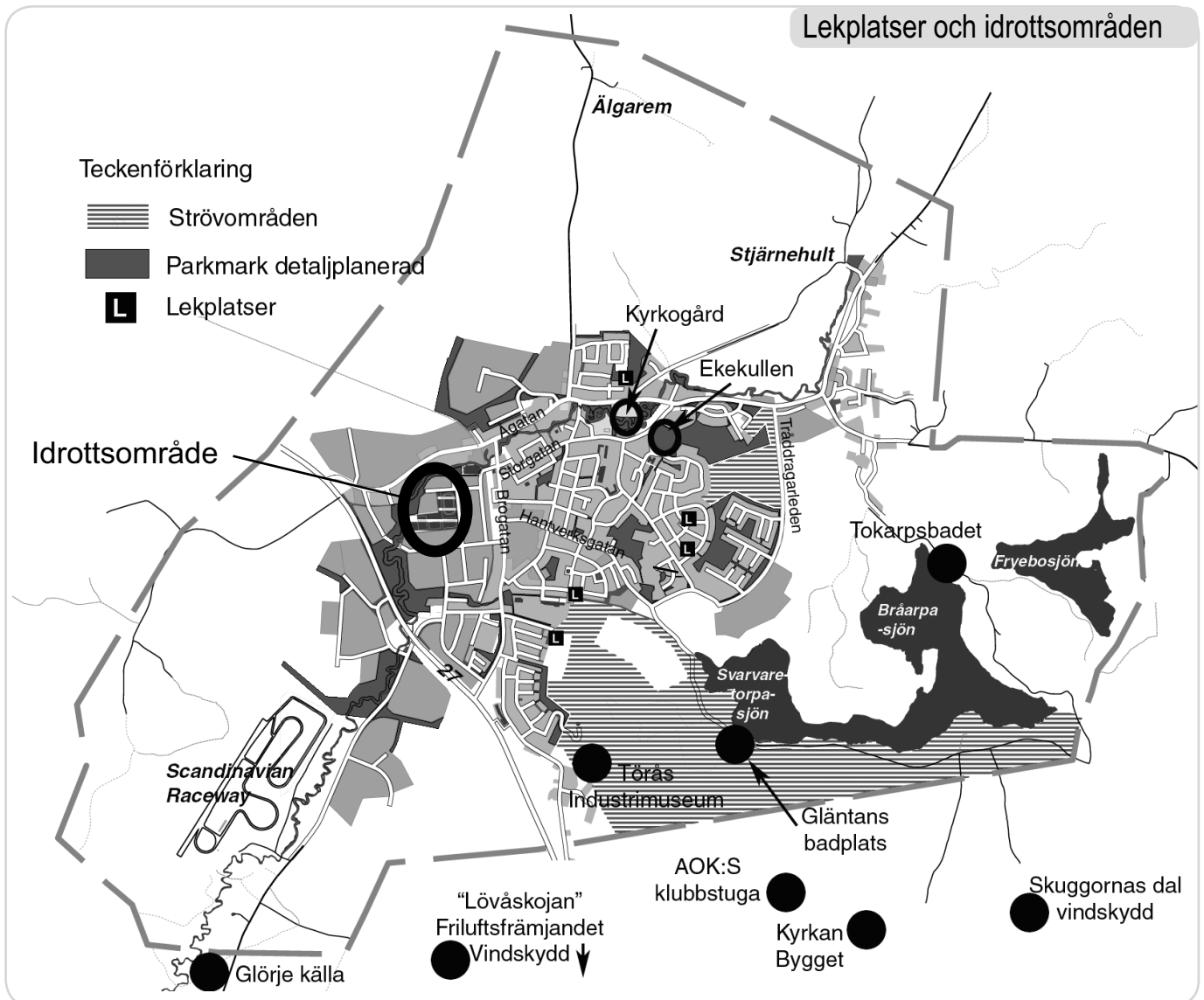
Lekplatser

I Anderstorp finns fem kommunala lekplatser. De flesta är lokaliserade i bostadsområdena och sköts, enligt avtal, av Anderstorps samhällsförening.

Idrottsområden

Anderstorps Idrottsplats ligger i industriområdet väster om centrum och drivs av Anderstorps Idrottsförening.

Bollplaner finns också i anslutning till sporthallen och Törås idrottshall.

Fornlämningar

Inom planområdet finns ca 50 fornlämningar angivna i fornlämningsregistret framförallt bebyggelse lämningar och industrilämningar. I Bråarp finns fornkranar och odlings terrasser.

Endast fem markeringar är fast fornlämning; Ödekyrkogården, fornkranarna i Bråarp och hammarområde med smedja och dammvall i anslutning till Bråarpssjön. Övriga bedöms som kulturhistoriska lämningar.

